

MEMORIA XUSTIFICATIVA DO CONVENIO DE COLABORACIÓN ENTRE A CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL E XUVENTUDE E O CONCELLO DE LOUSAME PARA O FINANCIAMENTO DO PROXECTO INTEGRAL DE ENVELLECIMENTO ACTIVO E PREVENCIÓN DA DEPENDENCIA "MAIORES EN MARCHA" NO EXERCICIO 2023

A Comunidade Autónoma de Galicia, segundo o establecido no artigo 27.23 do Estatuto de autonomía de Galicia, en consonancia coas competencias outorgadas ás comunidades autónomas polo artigo 148.1.20 da Constitución española, ten competencia exclusiva en materia de asistencia social, polo que, na súa virtude aprobouse a Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia.

Segundo o Decreto 124/2022, de 23 de xuño, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social e Xuventude, esta é o órgano da Xunta de Galicia ao que lle corresponde, de conformidade co Estatuto de autonomía de Galicia e coa Constitución Española, propoñer e executar as directrices xerais do goberno no ámbito do benestar, que engloban, entre outras as competencias en materia de servizos sociais, incluíndo as políticas de familia, menores, benestar social, inclusión social, servizos comunitarios, atención aos discapacitados e ás persoas maiores, a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia.

Con carácter específico corresponden á Dirección Xeral de Maiores e Atención Sociosanitaria, entre outras atribucións, a elaboración de propostas para a formulación das políticas dirixidas ás persoas maiores da Consellería de Política Social e Xuventude, de conformidade coa Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia e da Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia. En particular, ten encomendadas as funcións relativas ao fomento e á promoción de actuacións e medidas favorecedoras da plena participación das persoas maiores na sociedade e da mellora da súa calidade de vida, así como todas aquelas accións que faciliten a súa promoción, integración social e participación activa.

Para a mellor atención das necesidades sociais do seu ámbito territorial, e unha vez garantida a prestación dos servizos sociais comunitarios básicos e demais competencias enumeradas no artigo 60 da Lei 13/2008, de 3 de decembro, os concellos de Galicia poden crear, xestionar e manter servizos sociais especializados, en coordinación coa Xunta de Galicia e de acordo co catálogo de servizos sociais e a planificación correspondente.

A Xunta de Galicia promoverá unha efectiva coordinación e cooperación cos concellos a fin de asegurar a calidade e unha cobertura equilibrada dos servizos sociais en todo o territorio, especialmente no que atinxe á creación e mantemento de servizos sociais comunitarios específicos.

O obxecto do presente convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería de Política Social e Xuventude das actuacións que o Concello de Lousame ten previsto desenvolver durante o ano 2023, de cara á realización das actuacións dirixidas á promoción da autonomía persoal e á prevención da dependencia no concello de Lousame mediante o proxecto integral "Maiores en marcha".

1. O proxecto recolle actuacións de coordinación, xestión e implementación necesarias para a consecución dos obxectivos que se perseguen e que constan na parte expositiva deste convenio. Estas actuacións enmárcanse nas seguintes áreas:

- Área de promoción da autonomía e do autocoidado: Conxunto de actuacións encamiñadas a concienciar, formar e capacitar ás persoas maiores no mantemento de hábitos de vida saudables e de autocoidado.
- Área de actividade física: Actuacións encamiñadas a promover a realización de actividade física entre as persoas maiores có obxecto de frear a deterioración física asociada á idade e previr problemas de mobilidade.
- Área de desenvolvemento cognitivo: Actividades encamiñadas á conservación das funcións cognitivas das persoas maiores e á prevención da deterioración cognitiva e os déficits asociados ao envellecemento.
- Área de desenvolvemento afectivo e persoal: Actuacións encamiñadas á prevención de problemas relacionados con alteracións do estado de ánimo propias do proceso de envellecemento, así como do fomento do desenvolvemento persoal na vellez.
- Área de fomento das relacións sociais e do tempo libre: Actividades encamiñadas a promover as relacións sociais das persoas maiores có obxecto de fomentar a súa rede de apoio e a súa integración efectiva na sociedade, así como actividades transversais tendentes á optimización do tempo libre e de lecer que ao mesmo tempo fomenten a súa participación activa.
- Área de promoción de inquédanzas e aprendizaxe: Conxunto de actividades de carácter formativo relacionadas coa cultura, coas novas tecnoloxías e coa creatividade coas que se pretende fomentar a aprendizaxe nas persoas maiores.
- Área de apoio ás persoas coidadoras de persoas en situación de dependencia: Proporcionase información sobre as actividades de formación e de respiro destinadas ás persoas coidadoras de persoas en situación de dependencia.

2. As actuacións programadas dentro do proxecto son as seguintes:

a) Coordinación e xestión do programa de acompañamento para persoas maiores.

O programa municipal de acompañamento ás persoas maiores baséase na realización dunha visita semanal cunha hora de duración por unha persoa voluntaria que se despraza ao domicilio da persoa maior previamente derivada polos servizos sociais municipais, que coñecen as súas circunstancias familiares.

As funcións de acompañamento social baséanse na escoita e na relación de axuda coas que se pretende acompañar e dar agarimo ás persoas usuarias a través de conversas, de intercambio de anécdotas e experiencias con momentos lúdicos e de lecer. Preténdese principalmente dotar ás persoas maiores que pasan moito tempo soas nos seus domicilios, de diferentes ferramentas coas que paliar por si mesmas a sensación de soidade, como son a realización de labores creativos como punto de cruz, tecelán, costura, debuxo básico ou artístico, bricolaxe, abelorios, escoita diaria da radio, a práctica de actividades intelectuais como a lectura e resolución de encrucillados, así como o

coidado dalgunha mascota, e favorecer deste xeito a súa estimulación cognitiva e integración social.

As actuacións de acompañamento lévanse a cabo por persoas voluntarias que recibirán orientación da persoa coordinadora do voluntariado designada aos efectos, sobre o xeito de levar a cabo o acompañamento que se desenvolverá cunha actitude empática e comunicativa que potencie a autoestima das persoas usuarias e contribúa a satisfacer as súas necesidades sociais e afectivas.

O acompañamento presencial complementase cun seguimento telefónico, có que se pretende ampliar o número de persoas beneficiarias do programa; con este seguimento trátase de contactar telefonicamente coas persoas maiores do concello que figuran empadroadas soas, ademais das que xa veñen recibindo as visitas presenciais das persoas voluntarias.

Estímase unha participación media de 14 persoas usuarias directas e 6 persoas voluntarias.

b) Promoción, asesoramento e apoio técnico ao movemento asociativo das persoas maiores.

A promoción do movemento asociativo ten a súa base na colaboración coas organizacións comunitarias de Lousame dándolles a coñecer os recursos existentes na zona, tanto públicos como privados, coa finalidade de obter o seu mellor aproveitamento así como a creación doutros novos.

A través de funcións de dinamización, asesoramento e apoio técnico, proporciónase acompañamento ao movemento asociativo de persoas maiores do concello na realización daquelas tarefas para as que demandan axuda, como pode ser: tramitación de solicitudes de subvencións, acompañamento en saídas e viaxes, xuntanzas e organización de eventos, actuacións administrativas, emprego de novas tecnoloxías, etc.. Estímase unha participación media en torno ás 186 persoas.

c) Xuntanzas e Camiño de Santiago.

No Nadal, Entroido, San Xoán, Magosto e noutras datas sinaladas, lévanse a cabo diversas xuntanzas dirixidas a fomentar as relacións interpersoais, promovendo a reunión de veciños e veciñas das distintas parroquias para compartir experiencias e momentos de lecer, posibilitando deste xeito un incremento da participación social e contribuíndo a previr o illamento social. Estímase unha participación media de preto das 245 persoas ao longo do ano.

Así mesmo realízanse funcións de acompañamento e de guía para as persoas maiores nas 5 etapas do camiño de Santiago de Compostela nas que se lles amosará a riqueza cultural e medioambiental do camiño. Cada etapa terá unha duración de 6 horas e a participación estimada é de 40 persoas.

d) Programa de dinamización de persoas maiores.

Este programa desenvólvese a través das seguintes actuacións:

1º. Obradoiros de memoria: A través de actividades de estimulación da memoria, das funcións executivas, do cálculo e da linguaxe, coas que se pretende previr ou retardar o deterioro cognitivo e por conseguinte mellorar a calidade de vida das persoas maiores.

Nos obradoiros participarán semanalmente 6 grupos cunha media de 10 persoas por grupo e parroquia, e desenvolveranse nos locais sociais de cada parroquia o que permite achegar a actividade á contorna das persoas participantes.

As dinámicas de traballo e os exercicios estarán adaptados ao nivel do grupo así como ao nivel cognitivo e de formación de cada participante.

2º. Obradoiros de actividade física: Preténdese mellorar a calidade de vida das persoas maiores mediante o fomento da actividade física adaptada ás súas necesidades e reducir a taxa de deterioro funcional có fin de conservar un nivel de autonomía que posibilite manter e/ou impulsar a súa integración no seu medio social e a interacción na comunidade.

Para acadar o dito obxectivo desenvolveranse actividades de ximnasia de mantemento, xerontosimnasia e psicomotricidade para persoas maiores de Lousame, ximnasia ao aire libre nos parques públicos biosaudables do concello, camiñatas polas aldeas e Pilates para persoas maiores.

3º. Programa "Mantente ao día": con este programa perséguese que as persoas maiores amplíen os seus coñecementos e adquiran novas habilidades na área das novas tecnoloxías e dixitalización mediante a súa participación en cursos e obradoiros; o programa tamén inclúe saídas turísticas en grupo para coñecer Lousame, de xeito que ao tempo que aprenden fortalezan as súas relacións persoais.

O programa está integrado por actividades sobre novas tecnoloxías e dixitalización para persoas maiores así como por saídas turísticas para coñecer Lousame.

e) Coordinación do proxecto "Centro aberto" do Centro de Día do Concello de Lousame..

Dentro dos programas de intervención do Centro de día de Lousame, no apartado de intervención socializadora e socioeducativa lévase a cabo o proxecto "Centro aberto".

O obxectivo do dito proxecto é crear un espazo para dar continuidade ao desenvolvemento persoal das persoas usuarias a través da programación de actividades relacionadas coa súa historia vital, promovendo leitos de participación para usuarios/as e familiares nos que se ofertan actividades lúdicas e de participación coa contorna, buscando o uso do centro como un espazo vivo no que se desenvolven actividades coa Escola de Música de Lousame, se realizan de obradoiros de cociña, costura e xardinería, e se celebran datas sinaladas como O Nadal, O Entroido, San Xoán e O Magosto con actividades lúdicas e festivas.

A estimación global de participantes previstos nas distintas actuacións está ao redor das 450 persoas maiores, xa que moitas delas asisten a varias das actividades

O mantemento e continuidade das actividades variarán en función da demanda da poboación.

Para o cumprimento da finalidade prevista deste convenio a Consellería de Política Social e Xuventude aportará **setenta e seis mil euros (76.000,00 €)**, que serán imputados á aplicación orzamentaria **13.05.312E.460.0** dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2023. Este financiamento terá vixencia desde o momento da sinatura do convenio e ata o 31 de decembro de 2023, con efectos económicos dende o 1 de xaneiro de 2023.

O carácter singular que motiva a concesión dunha subvención directa a través do presente convenio en base ás razóns que acreditan o interese social do proxecto a subvencionar radica na análise das circunstancias demográficas deste concello e da cobertura de servizos sociais públicos actuais. O envellecemento progresivo da poboación, aínda que se conceptualiza como un proceso global, é unha realidade palpable na contorna do concello. Concretamente Lousame é un dos concellos máis envellecidos tanto da comarca de Noia como da provincia contando cun 31,90% de poboación maior de 65 anos e cun índice de envellecemento dun 274,76%, que supera en 107,56 puntos o índice galego, e cun índice de sobreenvellecemento de 25,60% superando tamén en 5,63 puntos o índice galego.

Analizando o incremento destes indicadores demográficos e as demandas da poboación dende o ámbito dos servizos sociais, mantense a necesidade da posta en marcha deste proxecto "Maiores en marcha" de xestión e coordinación das actuacións dirixidas á promoción da autonomía persoal e á prevención da dependencia, enfocado na animación, prevención e cooperación social, para acadar a participación das persoas en tarefas colectivas tendentes a que dende a propia comunidade deste concello se asuman as problemáticas e se busque canles de solución, fomentando a iniciativa social, a solidariedade, o asociacionismo e o voluntariado

As razóns que motivan a concesión de forma directa desta subvención debido á dificultade da súa convocatoria pública, tendo en conta o disposto nos artigos 19.4 c) e 26 da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, e no artigo 40 do Decreto 11/2009, do 8 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, radican na particularidade e exclusividade da entidade que desenvolve este proxecto integral "Maiores en marcha", en tanto que os servizos de proximidade deben de actuar na contorna vital das persoas destinatarias, favorecendo o mantemento dos seus vínculos familiares e comunitarios, a súa autonomía e calidade de vida, deben de ser prestados pola entidade local competente, neste caso o Concello de Lousame.

Asinado dixitalmente en Santiago de Compostela

O director xeral de Maiores e Atención Sociosanitaria

Antonio Acevedo Prado

